

„заравя в текуща работа“ и пр. Изключение прави архм. Николай Кожухаров, който пише няколко малки статии във в. „Зора“ и „Слово“ и споменава пред абитуриентите на Семинарията в София и в Рилския манастир за Виница. Много пообстоен и категоричен в оценките си е проф. д-р Станишев в статията си в сп. „Сигнал“, предназначено за немските войски в България. Но въпреки това в обвинителната си реч пред съда прокурорът Д. Вапцаров, спирайки се върху този факт, заключава пред състава на Народния съд: „Това е истината – *те не обичат СССР* – това е мотивът им да участват в тези мерзки делегации.“ Като доказателство той привежда и цитати от стари статии, писани от Кожухаров преди войната, в които се изразява несъгласие с мерки и постановления на съветското правителство по църковните въпроси⁵.

При внимателен прочит на документите по делото не може да не се обърне внимание на факта, че постепенно основното обвинение „участие в международните комисии за Виница и Катин“ се изтласква на заден план. Пред съда подсъдимите дават повече обяснения относно проявите си там, макар и много скромни, като духовни лица и служители, представлявали Светия синод, а съдът ги приема като родоотстъпници, говорили пред Радио Донау, като бивши симпатизанти на „шовинистични идеи и действия на правителството, подкрепяно от Хитлер за завоюване на нови земи. Цитират се статии от „Църковен вестник“, „Български юг“, „Устрем“, „Беломорска България“, „Зора“ като неопровержимо доказателство за тяхната ненавист към „двойния ни освободител – Русия“. Свидетелите отговарят на стотици въпроси, които целят да „разкрият гнусния им лик“ на настоящи пропагандатори на нелицеприятни истини за болшевишка Русия, което би било в ущърб на новите ни отношения със СССР. Независимо от „самопризнанията“, приемане на вината (без архм. Йосиф) за участие в „мръсната античовешка афера Виница“ и най-важното – пълна, единодушна подкрепа на заявената съветска версия за разстрелите на еврейското население от окупаторите на Украйна, съдът се стреми да дискредитира докрай